

ОТЧЕТ

**На Управителния съвет за дейността
на**

**Търговско-промишлена палата
Стара Загора за 2021 г.**

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Съдържание

ПАЛАТАТА В УСЛУГА НА БИЗНЕСА	3
АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ	3
ИНФОРМАЦИОННИ И КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ	Грешка! Показалецът не е дефиниран.
СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ	3
Направление <i>Качество</i>	5
Направление <i>Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници</i>	6
Преводи и легализация	6
Направление <i>Екология</i>	7
Център за медиация.....	7
Съдействие за въвеждане на изискванията на Общия регламент на ЕС за защита на личните данни	Грешка!
Показалецът не е дефиниран.	
Издателска и медийна дейност	9
Изложения, конференции, други бизнес форуми	10
Професионално образование и обучение	10
Финансови консултантски услуги.....	11
Сектор Туризъм	11
Регионални академични центрове Стара Загора и Казанлък.....	12
Клъстер Технологии за чиста околна среда	12
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	13
Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС	13
Двустранни връзки със страни от ЕС.....	15
Сътрудничество със страни членки на ЕС от Централна и Източна Европа.....	16
Сътрудничество с американски програми и организации.....	16
Сътрудничество с Балканските страни. Направление Турция	17
Сътрудничество с Русия	17
Сътрудничество с други страни.....	17
УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА, В РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ	18
Участие в усъвършенстване на нормативната база, в регионални и национални съвети и програми	18
Участие в социалния диалог	19
СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ	19
Сътрудничество с БТПП и с другите регионални палати/камари.....	19
Сътрудничество с други регионални и национални организации	20
Подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост	21
Връзки с обществеността	22
ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА	22
Членове на Палатата	22
Управителен и Контролен съвет	23
Оперативен екип на Палатата	25
Материално-техническа обезпеченост	26
Финансово-икономическо състояние.....	26
ПРИЛОЖЕНИЯ	28
Приложение 1 Обобщените количествени данни за дейността на Палатата за 2020 г.....	28
Приложение 2 Участие на Търговско-промишлена палата - Стара Загора в програми и проекти през 2020 г.	29
Приложение 3 Икономически резултати за 2020 г. и бюджет за 2021 г. (хил. лв.).....	30

Уважаеми членове на Търговско-промишлена палата - Стара Загора,

През 2021 г., както през последните няколко години, националната и международна обстановка, също така и бизнес климатът бяха сложни и противоречиви. Относителната икономическа стабилизация беше съпътствана с национални и глобални международни сътресения. Търговско-промишлена палата - Стара Загора продължи да полага усилия, използвайки натрупания си опит, знания и авторитет, с помощта на своите национални и международни партньори, за да бъде максимално полезна на своите членове и на бизнеса в региона.

Какво успяхме да свършим заедно с екипа на Палатата през 2021г.?

ПАЛАТАТА В УСЛУГА НА БИЗНЕСА

Търговско-промишлена палата - Стара Загора продължи да утвърждава позицията си на уважавана и търсена институция за бизнес информация, консултации и активно съдействие при решаване на широк кръг въпроси както от малки и средни фирми и отделни предприемачи, така и от големи фирми и организации от всички сфери в региона. Както и до сега, Палатата често беше първата институция, към която се обръщаха потенциалните инвеститори за достоверна информация и съдействие. Изключително разнообразни бяха темите, по които бизнесът се обръщаше към нас - адресна информация, режими за движение на определени стоки в конкретни страни, изисквания за регистрация на фирми, маркетингови услуги, търсене на информационни източници, търговски и кооперационни партньори, източници за финансиране, съдействие на образователни и културни институции, НПО и др. Палатата продължи да бъде активен и търсен партньор по национални и международни проекти, като затвърди позициите си на водеща организация в неправителствения сектор в региона.

Основна задача през годината беше съдействие на бизнеса за справяне с въздействието и последствията от ковид пандемията. Другият важен проблем на бизнеса, задълбочаващ се през последните години - недостига и ниското качество на работници както със средно, така и с висше образование, остана на втори план. Но той е изключително актуален за следващите години, независимо от конюнктурните колебания.

По-нататък ще се спрем по-подробно на основните направления от дейността на Палатата.

АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ

През годината Палатата продължаваше да предлага традиционните административни услуги:

- Вписване на български фирми и чуждестранни представителства в Търговския регистър на Българска търговско-промишлена палата
- Заверка на документи, свързани с международната дейност на фирмите
- Издаване и заверка на сертификати за произход
- Съдействие за издаване на покани-декларации за бизнес пътуване на чуждестранни граждани в България
- Съдействие при регистрация на фирми в GS1 България, определяне на фирмени префикси

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

GS1, GLN и идентификационни номера GTIN-8.

Поради незадължителния характер на вписването на фирмите в Търговския регистър (ТР) на БТПП и поради това, че то е еднократен акт и вече почти всички активни фирми в региона са вписани, броят на новите вписвания намалява. Но не може да се отрече полезността на регистъра, защото в него се поддържа много по-голямо количество информация за реалната бизнес дейност на една фирма в сравнение с Търговския регистър на Агенцията по вписванията (АВ). Допълнително предимство е, че ТР на БТПП е двуезичен. Регистърът дава възможност за търсене по различни критерии, което засега не е реализирано в ТР на АВ. В тази връзка, основна наша задача е фирмите да бъдат убедени, че е от съществена полза за тях е поддържането на актуална информация в ТР на БТПП, тъй като ежедневно наши и чужди фирми осъществяват търсене за намиране на контрагенти в публичната част на регистъра и ако една фирма съществува там с актуализирана информация, нейните шансове да попадне на нея потенциален търговски партньор се увеличават значително. Възможност за вдъхване на нов живот на ТР на БТПП е комбинирането му с продуктов каталог на фирмите и по-нататъшното му развитие като система за онлайн търговия.

Издаването на сертификати и заверката на документи е една от рутинните дейности на Палатата и нейната интензивност силно се влияе както от промяната на законодателната ни уредба, така и от конюнктурата на вътрешните и външни фактори.

Системата GS1 е система от глобални стандарти, които позволяват уникална идентификация на стоки, услуги, логистични единици, локации и амбалаж за многократна употреба, във всяка точка от веригата за снабдяване. БТПП и Националната система от палати/камари са изключителни партньори и дистрибутори на услугите на GS1 за България. За периода 3 фирми от региона са станали членове на клуб GS1 (стоките им са кодифицирани с баркод GS1). Въпреки че за сега другите услуги на GS1 се ползват от малък брой фирми в България, основно от клонове на международни концерни, те са с голям потенциал и ние имаме специализиран служител-консултант по тях. Непосредствена задача на Палатата е популяризиране на предимствата, до които води използването на глобалните стандарти, което ще накара по-голям брой фирми да се включат в системата GS1.

За членовете на GS1 България се поддържа база от данни, както и основни данни за регистрираните фирми се изпращат към Глобалния регистър на членовете на Националните организации GS1 (GEPIR).

Продуктовият каталог БГ Баркод позволява на производителите и фирмите, притежатели на търговска марка да съхраняват информация за определените баркод номера, както и да споделят данни за продуктите с крайни клиенти, търговски партньори, търговски вериги, онлайн платформи, регулаторни органи и други, през единен портал и минимално усилие. GS1 България препоръчва да попълните информация за продуктите, които сте маркирали с баркод (префикс 380) и да станете част от достоверна база данни за съхранение и споделяне на продуктова информация – БГ Баркод.

Заедно може да направим пазаруването на крайните потребители по-интересно и лесно. За тях информацията за продуктите става все по-необходима при покупка. Чрез сканиране на баркода върху продукта ще може по-лесно да се прочита етикета, а защо не и да се получава допълнителна информация.

**ВЯРНО С
СИГНАЛА**

В таблицата са показани данните за извършените административни услуги през 2020 г.

Година	Вписвания и промени в ТР	Издадени сертификати за произход	Съдействие за покани за чужденци	Заверени подписи и фактури	GS1
2020	22	420	24 покани/48 лица	66	6
2021	10	497	37 покани/55 лица	158	3
2021/2020 (%)	45,45%	118,33 %	154,16% /114,58%	239,39%	50,00%

През последните 2-3 години се забелязва обща тенденция за леко увеличение на ползваните административни услуги на Палатата, което е резултат от лекото увеличение на износа към трети страни (Турция и Близкия Изток).

Предлаганата от ТПП - Стара Загора услуга за съдействие и улеснение на фирмите при изготвянето и заверката на покани-декларации за бизнес пътуване на чужденци в България в рамките на новия режим, запазва своето положително значение и продължава да се ползва от клиентите на ТПП.

Основните акценти в работата по административните услуги през отчетния период бяха фокусирани върху:

- Запазване на ролята и значението на Единния доброволен търговски регистър на БТПП като сигурен и авторитетен източник на информация за актуалния статут и надеждността на българските фирми, гаранция за сигурност при осъществяване на търговски взаимоотношения между български и чуждестранни партньори
- Продължаване на сътрудничеството между БТПП, регионалните палати и браншовите организации за обсъждане, изработване и отстояване на общи позиции по проблеми, касаещи икономиката на страната и отделните браншове, ефективността на предприетите мерки за справяне с кризата, проблемите на предприемачите от региона. Подготвят се съвместните предложения, които се представят пред съответните компетентни държавни и местни органи и институции. Анализът на резултатите от срещите показва, че те са особено полезни и конструктивни както за укрепване на Единната система, така и за издигане позициите на РТПП/К в региона и за реклама на нашите дейности и услуги
- Утвърждаване на ролята и значението на Единната система на Българските търговско-промишлени палати/камари, като важен фактор за подкрепа и защита на интересите на българските предприемачи.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

Направление *Качество*

Обособяването на това направление на Палатата е в отговор на потребностите на фирмите от региона от информация и консултации в областта на прилагане на управленски стандарти, сертификация и стандартизация. През годините на съществуването си (от 2002 г.), Направление *Качество* натрупа компетентност и предоставя информация и консултации в областта на:

- Управленските стандарта ISO 9001 (управление на качеството); BS OHSAS 18001 (управление на ЗБР); ISO 14001 (управление на околната среда) и ISO 19011 (вътрешен одит на системи за управление)
- Оценяване на съответствието и CE маркиране
- Избор на консултираща и сертифицираща организация
- Управление на човешките ресурси.

За предоставяне на консултации в някои от изброените области, *Палатата* работи с постоянни външни партньори - ЦИЕС, Център по мениджмънт и други специализирани консултантски организации.

Направление *Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници*

Направлението беше обособено през 2002 г. за предоставяне на информационни и консултантски услуги по въпросите на енергийната ефективност (ЕЕ) и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). То оказва съдействие за разработване на проекти, трансфер на технологии, знания и опит, предоставя информация и оказва съдействие за намиране на източници за финансиране на проекти от национални, европейски и други международни програми в областта на ЕЕ и ВЕИ. Организира и провежда обучения и семинари по темите на ЕЕ и ВЕИ. Създава и поддържа информационна база данни за нормативната рамка, консултантските и лицензирани организации, работещи в областта на ЕЕ и ВЕИ, както и информация за източници за финансиране. Партнира с национални и международни организации. Съдейства на Областния съвет по енергийна ефективност..

Палатата участваше активно с обобщени мнения и предложения на регионалния бизнес при приемане на промените в *Закона за енергията от възобновяеми енергийни източници*, както и в определяне на условията на програмната схема Енергийна ефективност и зелена икономика по Оперативна програма *Конкурентоспособност*.

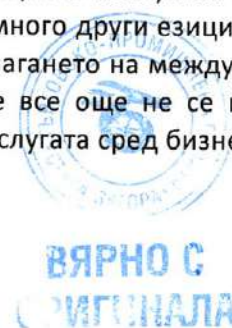
През 2021 г. са предоставени консултации на фирми и организации за ЕЕ и ВЕИ, саниране на сгради, а така също за разработване и финансиране на енергоспестяващи проекти.

За предоставяне на консултации в някои от изброените области, Центърът по ЕЕ и ВЕИ работи с постоянни външни партньори - ЦИЕС, *Верея пласт* АД и др.

Развитието на световната и националната икономика показва перспективността на сектора на ЕЕ и ВЕИ и правилността за избора му като един от водещите в дейността на Палатата. Дейността на направлението става все по-актуална с развитието на Зелената сделка на ЕС. Особено важна програма за региона на Стара Загора е Програмата за справедлив преход, касаеща трансформацията на енергетиката от карбонова към неутрална. Това ще бъде едно от важните направление на дейността на Палатата в близките години.

Преводи и легализация

Палатата предлага комплексни услуги, включващи преводи, легализации и консулски заверки. Разполага с голям брой преводачи, покриващи всички европейски и много други езици. На тази база и с наличните международни контакти може да се развие предлагането на международни преводачески услуги. Потенциалът на Палатата в това направление все още не се използва пълноценно и има още какво да се направи за популяризирането на услугата сред бизнеса.

Направление *Екология*

Опазването на околната среда е направление, в което Палатата винаги е имала активна позиция. Така беше и през изминалата 2020 г. Заедно с партньорски фирми с експертиза в сектор *Екология*, Палатата предлага услуги на фирми и организации в следните екологични направления:

- Програми за опазване на околната среда
- Програми за управление на отпадъците
- Програми за управление качеството на атмосферния въздух
- Програми за управление на водния цикъл
- Оценки за въздействието върху околната среда
- Планове за регионални съоръжения за обезвреждане на отпадъци
- Други проекти и програми в сектор управление на околната среда, в т.ч. и системи за управление на околната среда.

Съвместно с бизнеса и представители на компетентните ведомствени структури се установиха добри партньорски практики, относно подобряване на комуникацията и информацията от централните власти към бизнеса. Тук ролята на Палатата беше изключително полезна, като палатата участва активно в консултативните процеси по важни за сектора нормативни промени, свързани с изменения на рамкови Закони и подзаконови нормативни актове. Палатата затвърди позицията си на предвидим партньор и референт по решаването на съвместни задачи, касаещи проблеми на околната среда и устойчивото управление. Задълбочи се консултативният характер на ниво парламентарна комисия по околна среда.

В партньорство със структурите на ведомства като РИОСВ, РЗИ, МЗ и публични организации (общини и неправителствен сектор, международни организации), ролята ни в разпространение на информация и ноу-хау, в сферата на устойчивото развитие, включително провеждане на международни, национални и регионални кампании по глобални или специфични проблеми на околната среда, дава тласък за утвърждаване на постигнатите добри практики и занаят. Палатата участва активно в Програмния съвет за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (КАВ) към Община Стара Загора. Актуалността на работата и на това направление е тясно свързана с развитието на Зелената сделка на ЕС.

Освен изброените институции и организации, Палатата партнира в това направление с местни фирми като *Елфи-Тех* ООД, *Темпеко* ЕООД и др. Важен инструмент в това направление е учреденият през 2020 г. под егидата на Палатата *Клъстер Технологии за чиста околна среда*, за който ще стане дума по-нататък.

Център за медиация

През 2005 г. към Палатата беше създаден Център за търговска медиация, в рамките на проекта *Реформи в търговското право* с подкрепата на Американската агенция за международно развитие (USAID). Използването на медиацията като алтернативен метод за извънсъдебно решаване на спорове не намери широко приложение в България и поради това Центърът за търговска медиация не можа да се разгърне и на практика преустанови дейността си. В последно време се забелязва активиране на сформирани структури в страната за прилагане на този метод. Оценявайки потенциала и перспективата за развитието на медиацията в бъдеще, група от 11 медиатори от Стара Загора, регистрирани в Централния регистър на медиаторите, през март 2018

г. сформираха Център за медиация към Търговско-промишлена палата - Стара Загора и започнаха дейност в следните направления:

- Организационно и документално структуриране на дейността на медиаторите и провеждането на процедурите по медиация
- Популяризиране на медиацията като ефективен съвременен способ за извънсъдебно решаване на спорове
- Обучаване и да съдействие за повишаване на квалификацията на медиаторите
- Развитие и поддържане на отношения със съда
- Поддържане на контакти и обмяна на добри практики с национални и международни медиаторски организации.

Ръководител на Център за медиация към Търговско-промишлена палата - Стара Загора е адвокат Мариана Илчева.

За съжаление, дейността на Центъра по медиация и през 2021 г. остана популяризаторска, без да има реални процедури по медиация. Вероятно за да се активира дейността по медиация в България е необходимо да се направят промени в Закона за медиация, като се увеличи правната сила на постигнатите медиаторски споразумения.

Арбитражен съд към БТПП с регионални арбитри

С последните изменения и допълнения в чл. 6 ал. 4 на Устава на Арбитражния съд (АС) и в чл.14 ал. 3 на Правилника на Арбитражния съд при БТПП, се създават регионални листи на арбитрите при АС при БТПП и разглеждане на арбитражните дела на АС при БТПП в Регионалните палати и камари от единната национална система на БТПП, при изпълнение на съответните изисквания. Условието, при които страна може да избере арбитър от регионалната листа съгласно чл.14, ал.3 от Правилника на АС са:

- Седалището или постоянния адрес на страната да са в областта, в която е седалището на съответната регионална палата/камара от единната система на българските търговско промишлени палати/камари
- В арбитражното споразумение да е уговорено мястото на разглеждане на делото да е в седалището на съответната регионална палата/камара.

Търговско-промишлена палата - Стара Загора предоставя на клиентите на АС на БТПП зала за провеждане на открити арбитражни заседания по делата, осигурена с компютър, камера, екран, прожектор и достъп до интернет.

Всички спорове, породени от този договор или отнасящи се до него, включително тези, породени или отнасящи се до неговото тълкуване, недействителност, изпълнение или прекратяване, както и споровете за попълване на празноти или приспособяването му към нововъзникнали обстоятелства, ще бъдат разрешавани от Арбитражния съд при БТПП, като мястото на разглеждане на арбитражното дело да е в седалището Търговско-промишлена палата - Стара Загора от единната национална система на БТПП, съобразно неговия Правилник за дела, основани на арбитражни споразумения.

Списък на арбитрите от регионалната листа за региона на Стара Загора

Елка Петрова, адвокат

Камелия Луканова-Христова, адвокат

Мариана Илчева, адвокат

Лице за контакти по арбитражните дела и координатор на Центъра за медиация към ТПП - Стара Загора - Светослава Павлова

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Издателска и медийна дейност

Търговско-промишлена палата - Стара Загора развива успешно тази дейност вече 21 години. Тя включва:

- Издаване на *Икономически годишник на регион Стара Загора*
- Администриране и поддръжка на Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com)
- Изработка и поддръжка на други сайтове, свързани с дейности на Палатата и на партньорски организации
- Комуникация с членовете и клиентите на Палатата
- Участие в подготовката и провеждането на всички събития на Палатата
- Работа по проекти и др.

По-важните акценти от дейността са свързани с:

Икономически годишник на регион Стара Загора

През 2021 г. излезе от печат 20-ти брой на Икономически годишник на регион Стара Загора. Изданието е уникално по рода си не само за област Стара Загора. То е двуезично (български и английски език) и представя актуални данни за икономиката на региона, класации на фирмите по приходи от оперативна дейност, печалба и рентабилност, в две категории - Големи предприятия и Малки и средни предприятия. Изданието използва собствена информация на Търговско-промишлена палата - Стара Загора и се позовава на официални източници.

Изданието е полезен справочник за предприемачите, за гостите и потенциалните инвеститори в региона, както и за представители на дипломатически мисии в България. Публикува се и електронната версия на годишника.

Икономически интернет портал на регион Стара Загора - www.chambersz.com

Вече 21 години Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com) отстоява позициите си на електронна регионална медия и е най-посещаваният сайт, съдържащ икономическа информация за област Стара Загора. Той предлага актуална информация както за широката аудитория, така и пряко касаеща ръководителите на предприятия.

От години сайтът предлага текстови новини, снимки и авторски видео репортажи и това повишава неговата атрактивност и полезност.

Голяма част от публикациите в сайта са авторски или се появяват първо на сайта на Палатата, като в много случаи след това се цитират от други информационни сайтове с добра посещаемост.

На сайта се публикуват информации за предстоящи събития и форуми, които са важни за регионалния бизнес, коментари и анализи, позиции и информации за събития на Палатата и на партньорски организации и други новини.

Икономически портал на регион Стара Загора привлича посетители най-вече заради постоянно обновяващата се информация, която читателите му определят като обективна и полезна.

Сайтът предлага много добра възможност за фирмите да публикуват свои търговски съобщения, рекламни текстове, обяви и друга информация. Фирмите от региона могат да потърсят и форми за свое индивидуално представяне и за реклама. Предстои разработване на нова, съвременна платформа на сайта.

Заедно с основния си сайт Палатата разработва и поддържа и десетки други информационни и фирмени сайтове. Те са специализирани в конкретна тематика и най-често са свързани с проектите, които изпълнява Палатата и с дейността на партньори.

Други медийни дейности са: организиране на пресконференции (за събития на Палатата и на фирми); работа по конкретни задания на фирми, свързани с PR на тяхната дейност; фото и видео

документиране на срещи, семинари, форуми и др., които се провеждат в залата на Палатата и на други места в региона и други събития.

Общо за издателската и медийната дейност, която Палатата разви през последните няколко години, можем с гордост да кажем, че в България са малко неправителствените организации с такъв разнообразен, мощен и професионален медиен ресурс. Това се дължи на следваната политика и разбиране за начините на работа с различните медии, а също и на професионализма на занимаващите се с тази дейност в Палатата и външните ни постоянни партньори.

Изложения, конференции, други бизнес форуми

Търговско-промишлена Палата - Стара Загора в партньорство с компания OINORAMA wine consulting & business solutions и с подкрепата на Община Стара Загора от 2012 г. години ежегодно организират **Фестивала на виното и културното наследство Августиада** (www.avgustiada.com). Събитието се провежда основно в Регионален исторически музей, но ангажира на практика голяма част от културните институции на Стара Загора и се подкрепя от много фирми и организации. Всички здания на фестивала бяха успешни и показаха големия му потенциал за развитие. На тях, в неповторима атмосфера си даваха среща винопроизводители, представители на хранително-вкусовия бранш, ценители на виното, гастрономията и културното наследство, представители на различни сфери на бизнеса от страната и чужбина. На изложенията се представят над 250 вина от водещи изби от България, Турция, Гърция и Македония и други страни. Всяка година фестивалът определя страна - международен партньор. Форумите са съпроводени от тематична конференция, приготвяне на кулинарни специалитети на живо, майсторски класове и богата музикална програма. Традиционен елемент от фестивала вече е изборът на царица на Августиада. През 2020 г. Августиада се проведе от 25 до 27 септември при нов формат, с международен партньор Франция. Изложението на вино и кулинарни продукти се проведе на открито, на Античната улица, което се оказа изключително атрактивно и ефективно. Затова този формат остава и за бъдещите му издания. За съжаление, поради ковид пандемията, фестивалът не можа да се проведе през 2021 г., въпреки че организацията му беше в напреднала фаза. организиран През 2022 г. фестивалът Августиада ще се проведе от 24 до 26 септември, с международен партньор Турция.

Августиада, заедно със станалото вече традиционно, най-голямо на Балканите изложение на селскостопанска техника БАТА Агро, както и развитието на други специализирани изложения, ще допринесат за икономическото развитие на региона и за популяризирането му в страната и зад граница.

Професионално образование и обучение

От 2002 г. към Палатата е създаден клон на **Национален център за професионално обучение в системата на БТПП**, който е част от национална мрежа, обединяваща 23 аналогични центъра към регионалните търговски палати.

Центърът има издаден лиценз № 200212019 от Националната агенция за професионално обучение и образование към Министерски съвет и предлага квалификационно обучение и краткосрочни курсове по 103 специалности в 70 професии. За съжаление, поради пандемията, през годината старозагорският клон на Центъра на практика не функционираше. Очакваме през 2021 г. да възстанови дейността си.

Един от важните проблеми, стоящи пред регионалния, а и пред националния бизнес, чиято актуалност все повече нараства, е **проблемът с недостига на качествени технически кадри както със средно, така и с висше образование**. През последните три години Палатата пое

координационна роля в организацията на заинтересованите страни от Старозагорски регион както за дискутиране и анализиране на проблема, така и за набелязване и реализиране на мерки за неговото решаване. Основен участник в процеса е **заинтересованият бизнес**, който, освен че дава информация за потребността от такива кадри, трябва да играе важна роля при определяне на обучителните програми, които е необходимо да съответстват на динамично променящите се технологии и производствени условия и да съдействат за осигуряване на практическото обучение в условия, близки до реалните. **Дуалното обучение** е важен инструмент за решаване на този проблем, затова партньорството ни с Българо-швейцарската търговска камара и с екипа на проекта ДОМИНО беше изключително полезно. Други партньори в този процес са старозагорските организации и институции: Клуб на работодателя, Стопанска камара, Бюрото по труда, Регионален инспекторат по образованието, Тракийски университет, техническите професионални гимназии, младежки организации и общините от региона. Благодарение на всичко това Старозагорски регион стана лидер във внедряването на дуалното обучение в България. Този процес трябва да продължи и да се намерят по-ефективни форми за неговото развитие, вкл. и финансиране по национални и европейски програми.

През 2021 г. Община Стара Загора и Регионално управление на образованието, в партньорство с Търговско-промишлена палата и други организации, въпреки пандемичната обстановка, проведеха девета Областна панорама на професионалното образование и кариерното ориентиране, която е уникална за България. Тя на младите хора, завършващи основно образование, и техните родители да направят информиран избор към бъдещата професия. На панорамата се представиха всички професионални гимназии от Областта. Увеличеният брой фирми, които подкрепят Панорамата, показва засилващия се интерес и роля на професионалното образование за развитието на икономиката в Старозагорския регион.

Палатата съдейства на Техническият университет Габрово да организира в Стара Загора бизнес ориентирано изнесено обучение. През 2021 г. ще продължи партньорството с ТУ Габрово и с новоизградената към него Техпарк.

Финансови консултантски услуги

Търговско-промишлена палата - Стара Загора винаги е предлагала информация на бизнеса за различни възможности за финансиране на дейността му - банкови услуги, национални, европейски и други международни програми и схеми. В тази си дейност Палатата партнира тясно с много банкови, застрахователни и други финансови институции, национални и международни организации, което ще продължи и в бъдеще.

Сектор Туризъм

Туризмът, особено **културният туризъм**, има сериозен потенциал за развитие на база на изключителното културно-историческо наследство в Старозагорския регион, съчетано с възможностите за екологичен, спа и конгресен туризъм. Има още какво да се работи за използването на този потенциал, който получи сериозно международно признание още през 2009 г. по време на инициирания и реализиран от Палатата в партньорство с други институции и организации проект *Представяне и развитие на Старозагорския регион като устойчива и предпочитана туристическа дестинация* с помощта на Световната асоциация на туристическите агенции WATA и лично с подкрепата на изпълнителния й директор г-жа Кристин Фурние, под надслов **Пътуване във времето**. Високата оценка и подкрепа за проекта, която получихме от организацията като WATA, ни дава увереност, че това е правилният път за развитие на туризма в региона като интегриран регионален туристически продукт. Защото са малко местата по света, където на такава малка площ може да се види толкова плътно представена история от

неолита до наши дни и си заслужава тя да бъде показана пред света. Но ако желаем да постигнем по-осезаеми резултати в това направление, трябва да работим по-координирано и по-организирано с Областна администрация, общините, АРИР и други организации с отношение към туризма, като Сдружението на хотелиерите и ресторантьорите Стара Загора. Да ангажираме по-сериозно туристическия бизнес и още по-ефективно да се използва проектното европейско финансиране на сектора, а също така да се развиват атракции, като Фестивал на виното и културното наследство *Августиада*, които да се представят като общ културен календар, заедно с другите прояви и празници от региона. През 2021 г. ковид пандемията попречи изключително много за развитието на туризма в региона. Очакваме през 2022 г. обстановката да се нормализира и регионалният туризъм да започне активно да се развива. Затова очакваме да помогне международното му популяризиране, преди всичко в съседните ни страни, като Турция, за което Палатата с партньорски организации има програма. Ще разчитаме на помощта и на Организация за управление на Тракийски туристически район, в който ТПП – Стара Загора е учредител.

Регионални академични центрове Стара Загора и Казанлък

Регионалните академични центрове (РАЦ) Стара Загора и Казанлък са част от Националната академична мрежа (НАМ), създадена по инициатива на Българската академия на науките (БАН), включваща 17 такива центъра. Основна цел на двата центъра в Област Стара Загора е да съдействат за широко, пълноценно и ефективно сътрудничество между институтите на БАН и техните подразделения, в т.ч. Институт за космически изследвания и технологии с Тракийски университет и другите регионални научни звена - Земеделски институт Стара Загора, Института по полски култури Чирпан, Института по розата и етеричномаслените култури Казанлък, с образователната инфраструктура, регионалната и местна власт, гражданския сектор и иновативния бизнес от Старозагорския регион за съкращаване на пътя на научните разработки до тяхната практическа реализация. Те са медиатор между образователния, културния, научния и технологичния капацитет на региона.

Ограниченията, наложени от извънредното положение свързано с ковид-19 промениха съществено предварително набелязаната програма на Националната академична мрежа. Въпреки това, с използване на съвременни средства за комуникация, двата РАЦ съдействаха за осъществяването на редица процеси и събития в Областта. Продължи работата за осъществяване и развитие на контакти между бизнеса, звената на БАН и на другите научни институти. Популяризираха научните разработки, готови за внедряване. Продължи съдействието за подобряване на координацията между елементите от веригата образование - наука - производство за решаване на голямото предизвикателство пред бизнеса - липсата на обучени кадри за индустрията, вкл. с внедряване на дуалното образование. През 2021 г. РАЦ Стара Загора беше съорганизатор на честването на 40-годишнината от изстрелването на спътник *Интеркосмос България 1300*. Той е съорганизатор за изграждане на Монумент спътник *Интеркосмос България 1300*, със съдействие на ИКИТ-БАН, Община Стара Загора и други партньори.

Клъстер Технологии за чиста околна среда

През 2020 г., с активната роля на Палатата беше учреден Клъстер Технологии за чиста околна среда. Клъстерът има основна цел обединяване на потенциала и експертизата на своите членове за развитие на иновативни и високоефективни електрофизични, електрохимични, биохимични и други технологии за третиране на води, въздух, почви и други субстанции за редуциране на негативни въздействия върху човека и природата. Той ще разработва регионални, национални и международни проекти на база тези технологии за различни сфери на икономиката и социалната

сфера, като съдейства за обучение на средни и висши кадри за тяхната реализация. Клъстерът ще развива партньорства с аналогични международни организации.

Членове на Клъстера са:

Търговско-промишлена палата - Стара Загора
Технически Университет – Габрово
Институт за космически изследвания и технологии към БАН
Елфи-тех ООД, Стара Загора
Център за изпитване и европейска сертификация ЕООД, Стара Загора
Технопол Инженеринг ЕООД, Стара Загора
Вереея пласт АД, Стара Загора
Професионална гимназия Джон Атанасов, Стара Загора
Балкански иновационен център е асоцииран член.

Клъстерът е отворен за включване в него на нови членове, което ще повиши капацитетът му. Той дава сериозна заявка за регионална и национална специализация в тази иновативна и перспективна сфера. Очакваме той да бъде важен инструмент за работа по проекти, свързани с трансформацията на икономиката към нулево-въглеродна и в съответствие Зелената сделка.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС

Основен инструмент на Палатата за съдействие на експортно-ориентираните фирми за бизнес коопериране е Enterprise Europe Network (EEN).

Вече дванайсет години Палатата е домакин на **Enterprise Europe Network (EEN) - Европейската мрежа за подпомагане на бизнеса** - най-голямата европейска мрежа в подкрепа на бизнеса, създадена като основен инструмент на Европейската комисия в помощ на малките и средните предприятия. Тази мрежа е наследник на мрежата на Евро Инфо Центровете, преди присъединяване на България към Европейския съюз.

В България Enterprise Europe Network е представена от консорциума EEN-BG, в който участват 12 организации - Българска търговско-промишлена палата, палатите във Враца, Добрич, Пловдив, Стара Загора и Ямбол, Бизнес центровете в Русе и Сандански, централният офис в София на Българска стопанска камара, БАН и ГИС - Трансфер Център (София). Координатор на българската мрежа е ARC консултинг ООД, а Търговско-промишлена палата - Стара Загора има ролята на технически координатор за изпълнение на дейностите на целия консорциум. Партньорите осигуряват пълно географско покритие на страната.

Разпространението на информацията се осъществяваше по всички информационни канали, ползвани от Палатата, включително и чрез медийните ни инструменти. Националният сайт на българската мрежа www.een.bg е създаден и се поддържа от ТПП - Стара Загора. Той предоставя информация в специализираните рубрики и множество линкове към национални и европейски източници. Информация се изпраща по електронна поща на всички членове на Палатата и според случая - на фирми от специализирани бази данни.

При предоставянето на услуги на своите клиенти, партньорите в Enterprise Europe Network си сътрудничат като обменят информация в специален интранет базиран инструмент и обща база данни. Всеки партньор в мрежата на регионално ниво работи с асоциирани експерти в различни

ВАРНО С
ОРИГИНАЛА

области, които се включват при обслужването на клиентите, така че ако фирма се обърне към мрежата, да не попадне на грешната врата.

Териториалният обхват на клиентите на EEN - Стара Загора включва областите Стара Загора, Хасково и Габрово, но поради ефективните PR дейности и особено популярността на сайта, има клиенти от цялата страна, вкл. и от София.

За постигане на целите си мрежата развива и предоставя на МСП портфолио от широк кръг интегрирани услуги на принципа *на едно гише*.

Информация, консултации и обучения

- Информация за европейските политики, касаещи бизнеса, и националните законодателства, отразяващи европейските изисквания по отношение на видовете стопанска дейност и на продуктите
- Информация за функционирането и възможностите на вътрешния пазар на стоки и услуги
- Информация за стандарти, сертификация на продуктите и CE маркиране, за права на интелектуална собственост, за митническите формалности и процедури, критериите за екологичност на стоките и др.
- Информация за финансовите инструменти и програмите на ЕС и на процедурите за кандидатстване за финансова подкрепа
- Консултиране на МСП в подготовката на предложения за кандидатстване по Хоризонт 2020, Структурните фондове на ЕС, и други програми, финансиращи иновативни дейности.

През 2020 г. EEN - Стара Загора предостави **332 консултации и специализирана информация** на фирми, организации и научни звена, като най-честите области на съдействие бяха достъп до финансиране, вкл. по програма Хоризонт 2020 и възможности за бизнес коопериране.

Бизнес коопериране

- Бизнес одит за оценка на готовността на фирмите за излизане на международни пазари - оценка на пазарния потенциал на произвежданите продукти и обща готовност на фирмата
- Технологичен одит - оценка на нивото на производствените технологии и проучване с цел въвеждане на нови технологии и улесняване на иновационните процеси
- Маркетингови услуги за намиране на нови бизнес партньори
- Бюлетин - Оферти за бизнес коопериране - търсене и предлагане на продукти, услуги, подизпълнение и производствено коопериране
- Бюлетин - Оферти за технологични коопериране - търсене и предлагане на технологии
- Бюлетин - Оферти за проектно коопериране - търсене и предлагане на партньорства при сформирани консорциуми за кандидатстване по Хоризонт 2020 и други европейски програми
- Бюлетин - Б2Б събития от събитийния календар на мрежата - брокерски дни и бизнес мисии - срещи по предварителен индивидуален график
- Организиране на международни Б2Б срещи по време на големи панаири и изложения
- Организиране на бизнес мисии с цел обмен на опит и срещи с потенциални партньори.
- Съдействие при пазарната реализация на научни разработки - трансфер на нови технологии, създаване на високотехнологични смесени предприятия

ВЯРНО
ОРИГИНАЛ

- Организиране на кооперационни борси за технологичен трансфер и ноу-хау между иновативни предприятия.

През 2020 г. EEN - Стара Загора публикувал 12 нови бизнес профила на български фирми за търсене на партньори, като към тях има проявени интереси от 36 чуждестранни фирми. Под формата на седмични бюлетини Бизнес оферти, съдържащи предложения за търговско и производствено коопериране, са разпространени над 2000 оферти на чуждестранни фирми, към които над 135 проявени интереса. Популяризирани са над 200 международни изложения и събития за бизнес коопериране в страната и чужбина, организирани със съдействието на цялата международна мрежа.

През 2020 г. EEN - Стара Загора участва в организирането на 1 бизнес събитие - среща с фирми от Турция. Поради ковид ограниченията за пътуване повечето други планирани Б2Б срещи бяха отложени, а единични бяха проведени онлайн.

Вследствие на всички предоставени услуги за бизнес коопериране от EEN - Стара Загора през 2020 г. 6 фирми са осъществили бизнес сделки, а голям брой са в процес на преговаряне.

Гласът на бизнеса в Европа

- Участие в обществени консултации - проучване на мнението на бизнеса при предстоящи промени в различни области на европейски политики
- Организиране на бизнес панели по специфични теми, касаещи нормативна уредба.

Мрежата информира европейските институции за трудностите на предприятията на Европейския пазар, за ефективността на финансиращите програми и други проблеми, произтичащи от европейските политики, за да станат те по-благоприятни за бизнеса и да стимулират растежа и конкурентоспособността на европейската икономика.

Изпълнявайки задачите си в тази област, през 2020 г. EEN - Стара Загора участва в публични консултации и проучване на мнението на фирмите във връзка с 3 теми: Обществена консултация относно електронните преводи; Обществена консултация във връзка с проверка за пригодност във връзка с ендокринните нарушители; Панел от МСП на тема Директивата относно оповестяването на нефинансова информация, като изпрати становищата на 27 заинтересовани компании.

EEN е много полезен инструмент и при маркетинговите проучвания, които Палатата извършва за свои клиенти, когато се търси специфична пазарна информация за страните членки или при търсене на бизнес партньори в конкретна област. Такава услуга EEN - Стара Загора е предоставял и за чуждестранни клиенти.

Въпреки че EEN е създаден да обслужва специално малки и средни предприятия, не рядко наши клиенти бяха обществени и неправителствени организации, държавни и общински институции, ученици и студенти, Тракийски университет, граждани, представители на медиите.

Двустранни връзки със страни от ЕС

Ролята на Палатата, самостоятелно или в сътрудничество със системата от Търговско-промишлени палати и/или с други подкрепящи бизнеса организации в България, е да съдейства за разширяване на географския обхват на бизнеса на членовете си.

За съдействие на фирмите с интереси на **италианския пазар** Палатата си партнира с палатите, членове на Европейската мрежа в подкрепа на бизнеса в Италия. Сътрудничеството ни с Италианската търговска камара в София е ползотворно в насока обмен на информация за

